

спрощується повсякденна поточна робота, мінімізуються ризики людського фактору, урівноважується екосистема через відмову від паперових носіїв.

Список використаних джерел

1. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external>
2. <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/06/21/688371/>

Купчик О. Ю., кандидат хімічних наук, доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна
Дерій Ж. В., доктор економічних наук, професор
Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ОЦІНКИ ПОВЕРХНЕВИХ ВОД РІЧКИ ОСТЕР

В останні десятиріччя спостерігається кризове зменшення самовідновних функцій річок, обумовлене надмірним антропогенним навантаженням на водозбірні площі басейнів внаслідок екстенсивного ведення господарювання. Особливо гостро погіршення екологічного стану відобразилося на басейнах малих і середніх річок: значна їх частина обміліла, почали проявлятися процеси заболочення, погіршилася якість води, збідніла флора і фауна цих екосистем. Вирішення проблем погіршення екологічного стану водних об'єктів залежить передусім від удосконалення еколого-економічного управління водогосподарським комплексом, організації збалансованого механізму використання, відтворення й охорони водних ресурсів.

Річка Остер, яка протікає сімома районами Чернігівської області, залишається однією з найбільш вразливих річок басейну Десни, що страждають від кліматичних змін. Всі 195 кілометрів його русла течуть рівнинною місцевістю. Притоки Остра маловодні та протікають в заболочених рівнинах без чіткого русла.

Сьогодні ефективне управління водними ресурсами можливе за умови об'єктивної економічної оцінки водних ресурсів (поверхневих і підземних вод), використання рентних підходів, налагодженої системи водообліку тощо. Першочергове значення при визначенні перспектив розвитку водогосподарської галузі повинна відігравати оцінка якісних характеристик водних джерел.

З 2019 року в Україні запроваджено європейські підходи щодо здійснення моніторингу вод відповідно до вимог Водної Рамкової Директиви. Постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 758 затверджено новий Порядок здійснення державного моніторингу вод [1]. Деснянське басейнове управління водних ресурсів забезпечує виконання спостережень за хімічними та фізико-хімічними показниками якості води у 10 пунктах моніторингу суббасейнів Верхнього Дніпра та річки Десна на 9 транскордонних масивах поверхневих вод річок Дніпро, Сож, Десна, Ірпа, Ревна, Снов, Цата, Судость, відповідно до затвердженого Держводагентством переліку пунктів моніторингу масивів поверхневих вод та міждержавних угод про співробітництво на транскордонних водних об'єктах: р. Остер, це єдиний пункти моніторингу суббасейну Десни – 1 км нижче сел. Козелець.

Всі дані лабораторних досліджень за пунктами моніторингу масивів поверхневих вод в частині проведення Деснянським БУВР є у відкритому доступі на офіційному сайті Держводагентства, в розділі «Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України» [2]. Розміщена там Інтерактивна мапа візуалізації результатів моніторингу дає можливість оцінити стан водного об'єкта та порівняти його з встановленими нормативами якості поверхневої води, але, на жаль, стосовно р.Остер представлено дані лише за 2018 р.

Тому удосконалення еколого-економічного механізму раціонального використання відтворення й охорони водних джерел у межах певного регіону шляхом застосування

таких важелів як пільгові кредити на здійснення водоохоронних заходів, платежі за екосистемні послуги, податкові пільги, виплати з екологічних фондів, дадуть змогу істотно підвищити роль екологічного фактора у процесі водокористування.

Список використаних джерел

1. <https://desna-buvr.gov.ua/diyalnist/upravlinnya-vodnymy-resursamy/monitoryng-poverhnevnyh-vod/>
2. <http://monitoring.davr.gov.ua/EcoWaterMon/GDKMap/Index>

Ткаленко С. І., доктор економічних наук, професор
*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна*

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В УМОВАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

В сучасних умовах глобалізації на світових ринках зростає конкурентна боротьба між суб'єктами бізнесу з метою збільшення своєї частки та прибутку. Одним з елементів конкурентних стратегій для бізнесу в умовах забезпечення сталого розвитку є сучасна система управління якістю, що постійно вдосконалюється. Зростання ролі якості продукції призводить до зростання конкуренції на міжнародних ринках, що вплинуло на політику компаній щодо можливостей переходу до єдиної, комплексної системи управління якістю. Така система управління якістю вимагає формування науково-обґрунтованої та ефективної системи виробничого менеджменту на підприємстві.

Система управління якістю орієнтована на підвищення якості продукції та менеджменту на виробництві та сприяє підвищенню конкурентоспроможності продукції, й загалом компанії в умовах забезпечення сталого розвитку. До основних принципів забезпечення системи якості компанії як фактору підвищення конкурентоспроможності є:

– по-перше, лідерство, як керівника, так і персоналу, сприяє узгодженню стратегії розвитку компанії, політики на внутрішньому та зовнішньому ринках, виробничих процесів та ресурсів;

– по-друге, процесний підхід, що передбачає оптимізацію системи управління компанією, продукцією, і сприяє досягненню результативності та ефективності;

– по-третє, управління взаємовідносинами для забезпечення сталого розвитку, що досягається за умов належних відносин з зацікавленими сторонами, зовнішніми стейкхолдерами, що здійснюють вплив на результат діяльності компанії;

– четверте, підвищення ефективності прийняття рішень, які сприятимуть зростанню прибутковості в умовах забезпечення сталого розвитку;

– п'яте, постійне вдосконалення діяльності, що може бути досягнуто на основі постійної підтримки системи забезпечення якості та своєчасного реагування на внутрішні та зовнішні умови, зміни, що призводять до створення нових можливостей у діяльності компанії;

– шосте, персонал, який має бути компетентним та вмотивованим, який сприятиме досягненню мети, зростання та прибутковості у діяльності компанії;

– сьоме, орієнтація на клієнта, що в умовах забезпечення сталого розвитку вимагає врахування поточних та майбутніх потреб усіх зацікавлених сторін.

Для підтвердження забезпечення системи управління якістю компанії усього світу прибігають до отримання відповідних сертифікатів, що підтверджують їх належну стратегію розвитку в умовах забезпечення сталого розвитку та сприяють зростанню їх міжнародної конкурентоспроможності.

Запровадження систем управління якістю в компаніях дозволяє не лише підвищити ефективність а прибутковість, а й організувати процеси усієї роботи на більш вищому